

SÖKANDE

[REDACTED] med enskild firma Skelleftebild, [REDACTED]
[REDACTED]

MOTPART

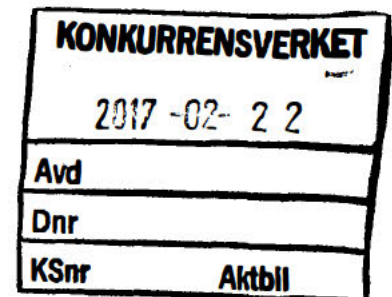
Skellefteå kommun
931 85 Skellefteå

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling - LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning.

BAKGRUND OCH YRKANDEN

Skellefteå kommun (Kommunen) genomför en upphandling avseende Fotografjänster (dnr UH-2016-135). Vid upphandlingen används förenklat förfarande.

██████████ med enskild firma Skelleftebild (██████████
██████████) ansöker i förvaltningsrätten om överprövning av upphandlingen.

Kommunen motsätter sig bifall till ansökan.

PARTERNAS ANFÖRANDEN

██████████ anför bl.a. följande.

Tidigare fördelades fotouppdragen relativt lika mellan yrkesfotograferna men för några år sedan började Kommunen att i betydligt större utsträckning lägga ut sin produktion på mediebyråer. Det "gamla" fördelningssystemet började falla ihop och uppdragen gick i allt raskare takt till "fotokompisar" till människorna på byråerna. Till sist nåddes en kritisk punkt när vissa av fotograferna hade hela kakan som de alla tidigare delade på. Han uppskattar att Kommunen handlar fototjänster för ungefär två miljoner kr per år om man lägger ihop fotobudgeten till byråerna och det som handlas separat av de olika förvaltningarna.

När nu en upphandling äntligen kommer till stånd är den bara ett fragment av vad den borde vara då upphandlingen bara handlar om 350 000 kr av ett betydligt större totalt kommunalt fotobehov.

Upphandlingen är också så "riktad" att det nästan är omöjligt för andra fotografer än de som redan anlitas att ha en chans. Den innehåller inget utbildningskrav trots att Kommunen i all annan verksamhet skärpt detta krav. Detta är ett hån mot utbildade fotografer och visar en total oförståelse för

det de gör. Det finns flera utbildningar som skulle kunna ställas som skalkrav.

Arkivbilder finns överhuvudtaget inte med som en punkt i upphandlingen vilket gör att den kamratkorruption som pågår kan fortsätta. Bedömningen av arbetsproverna görs inte av en opartisk och utomstående grupp yrkesmän.

Vad gäller kriterierna och förklaringen av de olika delområdena är de också utformade så att det är extremt svårt för andra än de som redan får jobb av Kommunen att kunna visa något material.

Vad gäller området Verksamhetsbilder arbetar han mest med bistånd, han har gjort över 50 resor till fler än 30 länder. Mycket elände och väldigt lite kommunala klassrum och kommunala arenor i Skellefteå. De som fått jobben som han och andra förnekats de senaste åren har dock massor.

Vad gäller området Profilbilder har de som bor i Skellefteå och framför allt de som redan arbetar för Kommunen ett otroligt försprång. Det betyder absolut inte att de är bättre än andra på att utföra den typen av uppdrag.

Hela utformningen av upphandlingen är fel och den bör annulleras. Den ska genomföras på rätt sätt vilket innebär ändrade kriterier, opartiska utomstående yrkesverksamma bedömare. Låt yrkesfotografer bestämma kriterierna. Om man arbetar som fotograf – och är utbildad – förstår man kundens behov och syften, branschens olika användningsområden och hur man kan göra för att se fotografernas individuella stil och förmåga. Bedömning ska ske av yrkesmän som är helt neutrala utanför Kommunen. Om en arbetsgrupp ska bedöma bilderna måste den bestå av fotografer utifrån då personer med någorlunda insyn i fotografering väldigt enkelt känner igen en enskild fotografs arbete.

Upphandlingen ska omfatta hela fotobudgeten inklusive arkivbilder och ska således synkroniseras med den fotobudget som ingår i upphandlingen av mediebyråer. Detta bör göras omedelbart eller att fotoupphandlingen synkroniseras ihop med upphandlingen av byråer nästa gång den genomförs. Byråerna och förvaltningarna får finna sig i att arbeta med den yrkesfotograf som vinner upphandlingen.

Upphandlingen ska omfatta betydligt fler bilder så att bedömarna har en chans att känna av en fotostil som sedan kan användas. Bilderna som lämnas in ska kunna vara tagna var som helst. Det räcker med styrord som glädje, sorg, utbildning etc.

Kommunen har i sitt yttrande friserat upphandlingen för att dölja hur "favo-
riserande och riktad" den var mot vissa fotografer.

Upphandlingen har genomförts på ett regelvidrigt sätt. Kommunen mörkar siffror för att kunna genomföra en förenklad upphandling. Kriterierna är riktade så att de ska passa vissa fotografer som Kommunens tjänstemän tillsammans med "likasinnade" medarbetare på byråerna vill hålla om ryggen. Det gäller även utformningen av den arbetsgrupp som ansvarar för bedömningen.

Kommunen har konsekvent valt att inte kommentera varför man är emot upphandling av arkivbilder eller en gemensam "portal" där alla Skellefteås yrkesverksamma fotografer får chansen att visa sina bilder.

Kommunen anför bl.a. följande.

Upphandlingen är pågående och utvärderingen genomförd, men det har inte fattats beslut än och tilldelning är inte gjord.

Upphandlingen genomförs eftersom det finns ett återkommande behov av inköp av fotograftjänster inom områdena porträtt-, verksamhet- och profilbilder för Kommunens verksamheter och således ett behov av reglering av inköpen i ett avtal. Det är Kommunens behov som ska styra omfattningen av och innehållet i upphandlingen.

Upphandlingen består av tre områden:

1. Porträttbilder

Porträtt på människor, fotograferade i studio eller andra miljöer för till exempel pressbilder. Denna kategori omfattar inte skolfotografering av elever eller fotografering till Kommun-ID.

2. Verksamhetsbilder

Bilder som visar människor, miljöer och situationer från vår dagliga verksamhet. Det kan till exempel vara en bild på lärare och elever i ett klassrum eller från ett evenemang på någon av kommunens arenor. Bilderna kan exempelvis komma att användas på vår externa webb, intranätet, i tryckt material och presentationsmaterial.

3. Profilbilder

Bilder som är varumärkestärkande och bidrar till att bygga känsla för Skellefteå kommun och våra budskap. Profilbilderna avspeglar dem som nyttjar det vi skapar, här ligger fokus på stämningen och känslan. Denna typ av bilder tas fram för mer strategisk kommunikation och ska skapa igenkänning.

I förfrågningsunderlaget anges följande avgränsning:

Upphandlingen omfattar inte bilder som levereras som en del av ett uppdrag enligt avtal som Skellefteå kommun tecknat med upphandlade kommunikationsbyråer.

Kommunen har upphandlat och tecknat avtal på kommunikationstjänster som har till uppdrag att leverera olika typer av kommunikationskoncept. En

leverantör av kommunikationstjänster är fri att använda sig av underleverantörer i sitt uppdrag gentemot Kommunen. Kommunen har tecknat avtal för kommunikationstjänster i syfte att få en färdig produkt levererad och styr inte vilka eventuella underleverantörer som ska användas. Kommunen styr exempelvis inte sin leverantör av konferenslokaler till att använda Kommunens leverantör av papper, pennor, städmaterial, livsmedel etc. i utförandet av tjänsten för konferenslokaler.

Kommunen finner inget särskilt utbildningskrav tillämpligt som kvalificeringskrav eftersom det inte finns någon särskild, vedertagen utbildning för fotografer att hänvisa till eller kravställa utifrån.

Utvärdering

Anbudsgivarens inlämnade arbetsprover ligger till grund för utvärdering av kvalitet. Arbetsproverna avseende samtliga delområden bedöms utifrån kriterierna teknisk bildkvalitet och stilistisk/kreativ förmåga.

Arbetsproverna kommer att bedömas av en arbetsgrupp som består av en extern, opartisk, sakkunnig person samt beställare inom Kommunen, naturligtvis utan något egenintresse i upphandlingens resultat, utan att anbudsgivarens namn framkommer och med utgångspunkt från kriterierna.

Porträttfotografering

Arbetsprov ska omfatta totalt tre bildexempel: på en gruppbild, ett porträtt av en person samt ett porträtt av en person eller en gruppbild.

Verksamhetsfotografering

Arbetsprov ska omfatta totalt tre bildexempel på fotografens förmåga att följa, fånga och gestalta en händelse eller ett skeende. Bilden ska inte upplevas arrangerad och kan vara av reportagekaraktär.

Profilfotografering

Arbetsprov ska omfatta totalt tre bilder som visar på fotografens förmåga att producera profilbilder som bygger känsla för Skellefteå kommun. Här får fotografens egen kreativitet och stil vara tydlig i bilderna. Bilden ska förmedla känslorna stolthet, trygghet, tillhörighet och framåtanda.

Det finns inte något begränsande i utformningen av kraven på arbetsprover eller kriterierna som skulle riskera att gynna eller missgynna vissa leverantörer. Krav och kriterier i förfrågningsunderlaget är utformade på ett transparent och likabehandlande sätt, samtidigt som de olika delområdena gör att konkurrensen kan främjas genom att många leverantörer får chansen att antas som vinnande anbud. Upphandlingen avser tre delområden inom vilka två leverantörer ska utses för varje område.

TILLÄMPLIGA BESTÄMMELSER

Den 1 januari 2017 trädde lagen (2016:1145) om offentlig upphandling i kraft och därigenom upphävdes lagen (2007:1091) om offentlig upphandling. Den upphävda lagen gäller dock för sådan upphandling som har påbörjats före ikraftträdandet och är därför tillämplig i förevarande mål.

Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iaktas (1 kap. 9 § LOU).

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts (16 kap. 6 § första stycket LOU).

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Förvaltningsrätten kan inledningsvis konstatera att det normalt sett ankommer på den sökande i ett upphandlingsmål att på ett klart och tydligt sätt ange vilka omständigheter talan grundas på (jfr RÅ 2009 ref. 69) samt att klargöra och utveckla påstådda felaktigheter i en upphandling. För att en ansökan om överprövning ska kunna bifallas krävs vidare inte bara att felaktigheter konstaterats i upphandlingen utan även att den sökande lidit eller kunnat komma att lida skada till följd därav. Det ankommer på den sökande att visa att denne lidit eller kan komma att lida skada av den brist som påtalats (jfr HFD 2013 ref. 53).

██████████ menar bl.a. att upphandlingen bör omfatta Kommunens totala behov av fototjänster samt att det finns stora brister i underlaget för upphandlingen.

Förvaltningsrätten noterar att en upphandlande myndighet själv bestämmer hur dess verksamhet ska läggas upp och utifrån det vilka behov den har och vad som ska upphandlas. Den omständigheten att Kommunen i stor utsträckning upphandlar kommunikationstjänster, i vilka fotografitjänster kan ingå, och således en färdig produkt istället för delar av den, måste därför vara ett val Kommunen får göra. Ett sådant agerande kan således inte i sig anses strida mot någon av de gemenskapsrättsliga principerna som kommer till uttryck i 1 kap. 9 § LOU eller mot någon annan bestämmelse i LOU. Det bör i detta sammanhang även noteras att förvaltningsrätten i förevarande mål endast kan uttala sig om nu aktuell upphandling och inte framtida upphandlingar.

Beträffande utformningen av förfrågningsunderlaget utgör den i Upphandlingsföreskrifterna angivna förklaringen av de olika delområdena endast en beskrivning av vad som avses upphandlas och kan enligt förvaltningsrättens mening inte i sig anses gynna eller missgynna vissa leverantörer. Inte heller

kan utvärderingskriterierna, eller de begärda arbetsproverna, anses gynna eller missgynna vissa leverantörer. Utvärderingskriterier och beskrivning av begärda arbetsprover/bilder redovisas i förfrågningsunderlagets Utvärderingsmodell, se bilaga 1, till domen. Det kan i sammanhanget nämnas att något krav på att ingivna bilder/arbetsprover måste vara tagna i Skellefteå, vilket [REDACTED] synes mena, inte finns. Däremot ska de visa på en förmåga att producera profilbilder som bygger känsla för Skellefteå. Förvaltningsrätten finner vidare inte stöd för att upphandlingen skulle vara partisk på grund av att ingivna arbetsprover kommer att bedömas av en arbetsgrupp eller på grund av sammansättningen av denna grupp. Det har heller inte framkommit att det rätteligen borde ha ställts ett obligatoriskt utbildningskrav i upphandlingen. Det bör också påpekas att en upphandlande myndighet har en långtgående frihet att avgöra vilka krav och kriterier som ska ställas i en upphandling.

På grund av det anförda, och då inte heller vad som i övrigt anförts av [REDACTED] medför att upphandlingen kan anses strida mot någon av de gemenskapsrättsliga principerna som kommer till uttryck i 1 kap. 9 § LOU, ska ansökan avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 3109/1C LOU)

Lena Bergsdorf
Rådman

Målet har föredragits av Christina Röckner.

Skellefteå kommun	Diarie UH-2016-135
Utvärdering Ekonomiskt mest fördelaktigt Delat anbud	Namn Fotografjänster

Detta dokument är en kopia på upphandlingens elektroniska utvärderingsformulär. Utvärderingsformuläret ska besvaras elektroniskt genom att du klickar på knappen Lämna anbud som du finner till vänster i annonsen eller inbjudan på www.e-avrop.com.

Att lämna anbud

När du lämnar pris ska det ske för (1) enhet av angiven sort.
Totalpris beräknas automatiskt som pris gånger antal.
Pris anges endast med siffror utan mellanslag eller valuta.

Förvaltningsrätten i Umeå Inkom	
2017 -02- 03	
Målnr	Aktbil

För att kunna lämna in anbudet måste minst en grupp vara fullständigt ifylld.

Grupper som du inte avser att delta i ska lämnas helt tomma (blankt).

Om någon grupp är delvis men inte fullständigt ifylld är anbudet inte giltigt och kan inte lämnas in.

Utvärderingsmetoden bygger på monetär utvärdering med prissatt kvalitet. Ett anbud resulterar i ett jämförelsetal. Hur mycket jämförelsetalet påverkas vid olika utvärderingar står beskrivet för varje utvärdering i detta dokument. Anbudet med lägst jämförelsetal är bäst.

Introduktion

Upphandlingen består av flera prisgrupper. Varje prisgrupp kan ses som en egen upphandling där avtal kommer att tecknas enligt specificerad avtalsform med två företag per grupp, utifrån en rangordning.

1.0 Porträttfotografering

Anbudsgivarens inlämnade arbetsprover ligger till grund för utvärdering av kvalitet. Arbetsproverna kommer att bedömas av en arbetsgrupp som består av en extern, opartisk, sakkunnig person samt beställare inom Skellefteå kommun, utan att anbudsgivarens namn framkommer och med utgångspunkt från nedan angivna kriterier.

Fotograf ska inte framgå tryckt på bilden. Bilderna ska bifogas till anbudet elektroniskt i format .jpg.
Ersättning utgår inte till anbudsgivare för inlämnade arbetsprover.

Totalt kan anbudsgivaren för arbetsprover erhålla max 4 poäng per kriterium. För att kunna antas som vinnande anbud ska minst 2 poäng "bra" erhållas för respektive bedömningskriterie.

1.0.1 Krav på bilaga

Vid inlämning ska [Arbetsprov porträttbild 1] bifogas anbudet. Filen bifogas i steg två av tre (2/3) av denna inlämning.
Arbetsprov ska omfatta ett bildexempel, på en gruppbild.

1.0.2 Krav på bilaga

Vid inlämning ska [Arbetsprov porträttbild 2] bifogas anbudet. Filen bifogas i steg två av tre (2/3) av denna inlämning. Arbetsprov ska omfatta ett bildexempel, på ett porträtt av en person.

1.0.3 Krav på bilaga

Vid inlämning ska [Arbetsprov porträttbild 3] bifogas anbudet. Filen bifogas i steg två av tre (2/3) av denna inlämning. Arbetsprov ska omfatta ett bildexempel, på ett porträtt av en person eller på en gruppbild.

1.0.4 Bedömning

Teknisk bildkvalitet: ljussättning, färgåtergivning, skärpa/oskärpa

Definition

Full poäng ger inget påslag på jämförelsetalet. Noll poäng ger fullt påslag med 760,00.

Poäng	Beskrivning	Påslag
0	Otillräcklig (inget mervärde)	760,00
1	Inget utmärkande	570,00
2	Bra	380,00
3	Mycket bra	190,00
4	Utmärkt	0,00

1.0.5 Bedömning

Stilistisk förmåga: disposition i bild, motivval, komposition

Definition

Full poäng ger inget påslag på jämförelsetalet. Noll poäng ger fullt påslag med 760,00.

Poäng	Beskrivning	Påslag
0	Otillräcklig (inget mervärde)	760,00
1	inget utmärkande	570,00
2	Bra	380,00
3	<u>Mycket bra</u>	190,00
4	Utmärkt	0,00

1.1 Prisfråga

Pris per bild, pris ska anges per styck

Omfattning

Pris ska anges för en (1) st. Pris är obligatorisk information för denna post.

1.2 Prisfråga

Timarvode, pris ska anges SEK/h

Omfattning

Pris ska anges för en (1) h. Pris är obligatorisk information för denna post.

2.0 Verksamhetsfotografering

Anbudsgivarens inlämnade arbetsprover ligger till grund för utvärdering av kvalitet. Arbetsproverna kommer att bedömas av en arbetsgrupp som består av en extern, opartisk, sakkunnig person samt beställare inom Skellefteå kommun, utan att anbudsgivarens namn framkommer och med utgångspunkt från nedan angivna kriterier.

Fotograf ska inte framgå tryckt på bilden. Bilderna ska bifogas till anbudet elektroniskt i format .jpg.
Ersättning utgår inte till anbudsgivare för inlämnade arbetsprover.

Totalt kan anbudsgivaren för arbetsprover erhålla max 4 poäng per kriterium. För att kunna antas som vinnande anbud ska minst 2 poäng "bra" erhållas för respektive bedömningskriterie.

2.0.1 Krav på bilaga

Vid inlämning ska [Arbetsprov verksamhetsbild 1] bifogas anbudet. Filen bifogas i steg två av tre (2/3) av denna inlämning.

Arbetsprov ska omfatta ett bildexempel på fotografens förmåga att följa, fånga och gestalta en händelse eller ett skeende. Bilden ska inte upplevas arrangerad och kan vara av reportagekaraktär.

2.0.2 Krav på bilaga

Vid inlämning ska [Arbetsprov verksamhetsbild 2] bifogas anbudet. Filen bifogas i steg två av tre (2/3) av denna inlämning.

Arbetsprov ska omfatta ett bildexempel på fotografens förmåga att följa, fånga och gestalta en händelse eller ett skeende. Bilden ska inte upplevas arrangerad och kan vara av reportagekaraktär.

2.0.3 Krav på bilaga

Vid inlämning ska [Arbetsprov verksamhetsbild 3] bifogas anbudet. Filen bifogas i steg två av tre (2/3) av denna inlämning.

Arbetsprov ska omfatta ett bildexempel på fotografens förmåga att följa, fånga och gestalta en händelse eller ett skeende. Bilden ska inte upplevas arrangerad och kan vara av reportagekaraktär.

2.0.4 Bedömning

Teknisk bildkvalitet: ljussättning, färgåtergivning, skärpa/oskärpa

Definition

Full poäng ger inget påslag på jämförelsetalet. Noll poäng ger fullt påslag med 3 600,00.

Poäng	Beskrivning	Påslag
0	Otillräcklig (inget mervärde)	3 600,00
1	Inget utmärkande	2 700,00
2	Bra	1 800,00
3	Mycket bra	900,00
4	Utmärkt	0,00

2.0.5 Bedömning

Kreativ förmåga: Förmåga att fånga, följa och gestalta en händelse, eller ett skeende, komposition

Definition

Full poäng ger inget påslag på jämförelsetalet. Noll poäng ger fullt påslag med 3 600,00.

Poäng	Beskrivning	Påslag
0	Otillräcklig (inget mervärde)	3 600,00
1	Inget utmärkande	2 700,00
2	Bra	1 800,00
3	Mycket bra	900,00
4	Utmärkt	0,00

2.1 Prisfråga

Pris per bild, pris ska anges per styck

Omfattning

Pris ska anges för en (1) st. Pris är obligatorisk information för denna post.

2.2 Prisfråga

Timarvode, pris ska anges SEK/h

Omfattning

Pris ska anges för en (1) h. Pris är obligatorisk information för denna post.

3.0 Profilmotografering

Anbudsgivarens inlämnade arbetsprover ligger till grund för utvärdering av kvalitet. Arbetsproverna kommer att bedömas av en arbetsgrupp som består av en extern, opartisk, sakkunnig person samt beställare inom Skellefteå kommun, utan att anbudsgivarens namn framkommer och med utgångspunkt från nedan angivna kriterier.

Fotograf ska inte framgå tryckt på bilden. Bilderna ska bifogas till anbudet elektroniskt i format .jpg. Ersättning utgår inte till anbudsgivare för inlämnade arbetsprover.

Totalt kan anbudsgivaren för arbetsprover erhålla max 4 poäng per kriterium. För att kunna antas som vinnande anbud ska minst 2 poäng "bra" erhållas för respektive bedömningskriterie.

3.0.1 Krav på bilaga

Vid inlämning ska [Arbetsprov profiltbild 1] bifogas anbudet. Filen bifogas i steg två av tre (2/3) av denna inlämning.

Arbetsprov ska omfatta en bild som visar på fotografens förmåga att producera profiltbilder som bygger känsla för Skellefteå kommun. Här får fotografens egen kreativitet och stil vara tydlig i bilderna. Bilden ska förmedla känslorna stolthet, trygghet, tillhörighet och framåtanda.

3.0.2 Krav på bilaga

Vid inlämning ska [Arbetsprov profiltbild 2] bifogas anbudet. Filen bifogas i steg två av tre (2/3) av denna inlämning.

Arbetsprov ska omfatta en bild som visar på fotografens förmåga att producera profiltbilder som bygger känsla för Skellefteå kommun. Här får fotografens egen kreativitet och stil vara tydlig i bilderna. Bilden ska förmedla känslorna stolthet, trygghet, tillhörighet och framåtanda.

3.0.3 Krav på bilaga

Vid inlämning ska [Arbetsprov profilbild 3] bifogas anbudet. Filen bifogas i steg två av tre (2/3) av denna inlämning.

Arbetsprov ska omfatta en bild som visar på fotografens förmåga att producera profilbilder som bygger känsla för Skellefteå kommun. Här får fotografens egen kreativitet och stil vara tydlig i bilderna. Bilden ska förmedla känslorna stolthet, trygghet, tillhörighet och framåtanda.

3.0.4 Bedömning

Teknisk bildkvalitet; ljussättning, färgåtergivning, skarpa/oskarpa

Definition

Full poäng ger inget påslag på jämförelsetalet. Noll poäng ger fullt påslag med 4 500,00.

Poäng	Beskrivning	Påslag
0	Otillräcklig (inget mervärde)	4 500,00
1	Inget utmärkande	3 375,00
2	Bra	2 250,00
3	Mycket bra	1 125,00
4	Utmärkt	0,00

3.0.5 Bedömning

Kreativ förmåga: konstnärlig verkshöjd, koppling till syfte och målgrupp, nytänkande, unik idé, komposition

Definition

Full poäng ger inget påslag på jämförelsetalet. Noll poäng ger fullt påslag med 4 500,00.

Poäng	Beskrivning	Påslag
0	Otillräcklig (inget mervärde)	4 500,00
1	Inget utmärkande	3 375,00
2	Bra	2 250,00
3	Mycket bra	1 125,00
4	Utmärkt	0,00

3.1 Prisfråga

Pris per bild, pris ska anges per styck

Omfattning

Pris ska anges för en (1) st. Pris är obligatorisk information för denna post.

3.2 Prisfråga

Timarvode, pris ska anges SEK/h

Omfattning

Pris ska anges för en (1) h. Pris är obligatorisk information för denna post.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Om Ni vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska Ni skriva till Kammarrätten i Sundsvall. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

